

Podívej se na dva různé překlady novozákonních textů. Jeden z nich vyznává liberální proud, druhý konzervativní. Ačkoli je dělí pouhých 8 let (1525 vs. 1533), z hlediska gramatiky a archaismů by se mohlo zdát, že je mezi nimi časový rozdíl podstatně větší.

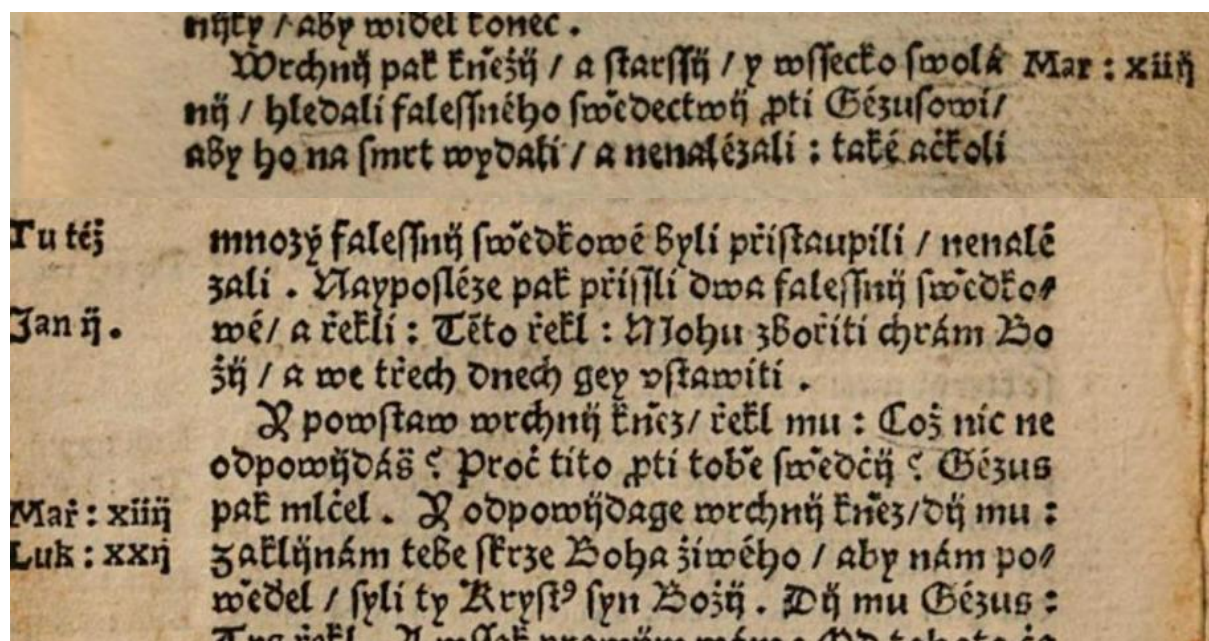
Novozákonní překlad bratra Lukáše z roku 1525 (ukázka z evangelia sv. Matouše)

Kniežata pak kněžká y wfechna rada hledáchu falešného svědectwie proti gežijffowi aby ho na smrt vydali. a nenalezli sú. ač mnozij svědkowé falešnij přištaupili biechu: Nayposléze pak přigidělta dwa falešná svědky. a řekla gfta. Tento řekl. Mohu chrám zkazyti božij. a po třech dnech vřtawěti gey. A powřtaw nayvyššij knieže kněžké. wece jemu. Nicz neodpowiedáš k těm kteréž tito proti tobě svědčie. ale gežijš mlčielse: A knieže kněžké wece gemu. zaklínám tě fkrze boha žiwého aby nám powěděl.

Novozákonní překlad kněze Václava Beneše Optáta z roku 1533 (ukázka z evangelia sv. Matouše)

Wrchnij pak kněžij/ a řtarřij/ y wřecko řwolánij/ hledali falešného svědectwij proti Gézufowi/ aby ho na smrt vydali/ a nenalezali: také ačkoli mnozý falešnij svědkowé byli přištaupili/ nenalezali. Nayposléze pak přišřli dwa falešnij svědkowé/ a řekli: Tento řekl: Mohu zbořiti chrám Božij/ a we třech dnech gey vřtawiti.

Y powřtaw wrchnij kněz/ řekl mu: Což nic neodpowijdáš? Proč tito proti tobě svědčij? Gézus pak mlčel. Y odpowijdage wrchnij kněz/ dij mu: zaklijnám tebe řkrze Boha žiwého/ aby nám powěděl.

OBR: Ze stránek Nového zákona s překladem V. B. Optáta

Úkol č. 1 Vyzkoušej si práci bohemisty a pokus se o přepis slov do dnešní podoby češtiny. Tvým úkolem je tedy provést transkripci. Na základě přepisu pak zobecni pravidla pro přepis konkrétních znaků.

fvolánij
wrchnij
gežijš
přiftaupili
gey
neodpowiedáš
odpowijdage
gemu
vřtawiti

f ...
ff / š / sf ...
ij ...
g / y ...
w ...
v ...
au ...

Úkol č. 2: Porovnej oba překlady. Který je podle tebe konzervativnější, tj. používá starší gramatiku?

Úkol č. 3: Najdi pět slov, která najdeš v obou překladech (klidně i v jiných tvarech). Který tvar je bližší nové češtině?

Úkol č. 4: Vyber si tři libovolná slova (tvary slov), která již dnešní čeština nemá, a pokus se je do dnešního jazyka přepsat.

Odpovědi a správná řešení:

Úkol č. 1

fwolánij	<i>svolání</i>
wrchnij	<i>vrchní</i>
gežijš	<i>ježíš</i>
přiftaupili	<i>přistoupili</i>
gey	<i>jej</i>
neodpowiedáš	<i>neodpovídáš</i>
odpowijdage	<i>odpovídaje</i>
gemu	<i>jemu</i>
wftawiti	<i>ustaviti</i>

f ...	<i>s</i>
ff / š / sf ...	<i>š</i>
ij ...	<i>í</i>
g / y ...	<i>j</i>
w ...	<i>v</i>
v ...	<i>u</i>
au ...	<i>ou</i>

Úkol č. 2

Optátův

Úkol č. 4

duál, jednoduchý minulý čas, tvary přechodníků aj.